

Jatkuva strategiaprosessi ja helsinkiläisten haastattelut

Kevät 2022

Sisällysluettelo

- Kirkko Helsingissä -strategiaprosessi, s. 3
- Kirkko Helsingissä -strategian arvot, lupaus ja konkreettiset tavoitteet s. 8
- Helsinkiläisten haastattelut keväällä 2022 s. 12
- Vertailuaineistoa espoolaisten haastatteluista s. 19
- Lisätiedot s. 23

STRATEGIAPROSESSI

Jatkuva prosessi, jonka pohjana on Kirkko Helsingissä 2020 -strategia sekä toimintakulttuurin muutolinjaukset.

ILTAKOULUT

YHTEINEN KIRKKOVALTUUSTO

YHTEINEN KIRKKONEUVOSTO

SEURAKUNTANEUVOSTOT

YHTYMÄN JOHTORYHMÄ

KIRKKOHERRAINKOKOUS

TULEVAISUUSRYHMÄ

STRATEGIAPÄIVÄ

VUOSIKELLO



TULEVAISUUDEN SUUNTA

YHTEISTYÖ
seurakunnat, yksiköt,
luottamuselimet,
yhteistyökumppanit

TILANNEHUONE
yhteisen tiedon kysyminen,
jakaminen ja puntarointi

Seurakuntien strategiat

Kirkon arvot:
USKO
TOIVO
RAKKAUS

KONKREETTINEN TAVOITE

hädänalaisten etsintä

helsingiläisen tarve

varustetaan työntekijöitä uuteen toimintakulttuuriin

reagoidaan rohkeasti ja ripeästi

ollaan enemmän yhdessä

käytetään tiloja monipuolisesti

KYSYMYKSIÄ STRATEGIAN LUOMISEEN:

1. Mitä sellaista maailma ympärillämme tarvitsee, mitä kukaan muu ei tällä hetkellä tuota?
2. Mihin arvomme meitä sitovat?
3. Missä olemme ylivertaisen hyviä?
4. Mihin voimavaramme kannattaa edellisten pohjalta suunnata?

HELSINKILÄISTEN TARPEET

Rohkeasti yhdessä -ohjelma



Yhteinen strategia – seurakuntien strategiat

- Yhteinen strategia ja seurakuntien strategiat ovat samaan aikaan voimassa
- Yhteistä tarvitaan Helsinkiä koskeviin kysymyksiin – se on ylätason yhdistävä strategia
- Yhteisen strategian osat: arvot, lupaus helsinkiläisille, 1–2 konkreettista tavoitetta kaksivuotiskaudeksi
- Seurakuntien strategiat vievät maalin lähemmäs arkea – nämä strategiat eivät kilpaile keskenään, vaan täydentävät toisiaan
 - Yhteisillä palveluilla myös strategiatarve, samoin erilaisilla työaloilla on omia strategioita, joita kerätään Sinfoon. Esim. musiikkityö, IT
- Tilannehuone strategiaan linkittyvänä paikkana: sekä strategian eteneminen että yhteinen työskentely strategian toteutumiseksi

Keskeistä seurakuntien strategioissa, nostoja

(olemassa olevat 13 strategiaa)

HENGELLISYYS

- Hengellinen koti
- Rohkea hengellisyys
- Kristityn identiteetti
- **Arjen kristillisyy**
- Moninaiset jumalanpalvelukset, messuelämä



IHMINEN

- **Yksinäisyyden** lieventäminen
- **Yhteisöllisyys**
- Syrjäytymiseen puuttuminen
- Seurakuntalaiset **aktiivitoimijoina**, osallisuus
- Ihmisten kesellä, ihmisten kielellä
- Systemaattiset, merkitykselliset **kohtaamiset**
- Lähimmäisyys
- Etsitään **hädänalaisimmat** / apua tarvitsevat



YHTEISÖ

- Olohuone
- Globaali **vastuu**
- Vastuu ympäristöstä
- **Moninaisen ympäristön huomiointi**
- Elävä kaupunkikulttuuri
- **Toivo, armo, oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus**



KEINOT

- **Some** & säännöllinen, monikanavainen **viestintä**
- **Innovatiivisuus**, rohkeat kokeilut
- **Vaikuttavuus**, myös yhteiskunnassa
- Ilmiöpohjaisuus
- **Yhteistyö**, verkostotyö
- Yhdessä oppiminen
- Luopuminen
- Suunnitelmallisuus, tavoitteellisuus
- **Rohkea, oppiva, vetovoimainen työyhteisö**



Mitä tavoitellaan?

Rohkeasti yhdessä -ohjelma



- Seurakuntien ja yhteisten palveluiden toimintaedellytysten turvaamista
- Aloitus päätöksen kysymykset:
 - Mikä on yhteinen tahtotila siitä, miten pärjätään jatkossa?
 - Mitä tehdään yhdessä yhteisissä työmuodoissa ja mitä taas seurakunnissa?
 - Mistä karsitaan ja mitä ei enää tehdä?
 - Miten organisoidutaan ja rakennetaan yhteistyön tasoja tai puretaan niitä?
- Käynnissä kuluvan valtuustokauden

Jatkuva strategiaprosessi



- Yhteinen, koskee kaikkia seurakuntia ja yhteisiä palveluita
- Ilmiöpohjaista, jatkuvasti käynnissä olevaa työskentelyä, jolla enintään kahden vuoden välein vaihtuva strateginen tavoite
- Tilannehuone kehittämisalustana ja dynamona
- Kokonaistähtäyspiste pidemmällä tulevaisuudessa
- Koordinoivassa roolissa Tulevaisuusryhmä: Pj. yhtymänjohtaja, kirkkoherrainkokouksen pj., YKN:n varapj, YKV:n pj, yhteisen seurakuntatyön johtaja, seurakuntayhtymän asiantuntija

Keskeiset kysymykset:

1. Mitä sellaista maailma ympärillämme tarvitsee, mitä kukaan muu ei tällä hetkellä tuota?
2. Mihin arvomme meitä sitovat?
3. Missä olemme yliveraisen hyviä?
4. Mihin voimavaramme kannattaa edellisen pohjalta suunnata?

STRATEGIAPROSESSI

Jatkuva prosessi, jonka pohjana on Kirkko Helsingissä 2020-strategia sekä toimintakulttuurin muutolinjaukset.

2018

- Seurakuntayhtymän johtoryhmän toimeksianto
- TTS-lomakkeiden valmistelu
- Strategiaproessin valmistelu: benchmarkkaus + mm. kirkkoherrojen kuuleminen
- Päätöksenteko valtuustossa 13.12.2018

2019

- Uudet päättäjät ja johtajat
- Prosessin muokkaus: johtoryhmä viemään prosessia eteenpäin
- Elokuussa Rohkeasti yhdessä alkuun
- mm. Tulevaisuushuone -> Tilannehuone. Kehittämistä koko vuoden ajan. Johdon haastattelut 05/19, työpajoja 02/19-> Kokeilutila 12/19 Seurakuntien talolle
- Strategiaproessin visualisointi mm. Sonkkiin
- 11/19 Työntekijäpäivässä strategiaproessin esittely

2020

- Rohkeasti yhdessä –linkitys. Mm. tilannehuoneetyöpajat syksyllä 2020
- Tilannehuonekehittäminen vilkastuu koronasta johtuen: useita virtuaalityöpajoja Tilannehuoneessa. Kaikki työntekijät Tilannehuoneen Teamsiin 03/20
- Fyysinen Tilannehuone valmistuu 04/20 Seurakuntien talolle, mutta koronasta johtuen sen käyttö alkuperäiseen yhteiskehittämisen tarkoitukseen vähäistä
- Tulevaisuuspäivä virtuaalisesti 120 luottamushenkilölle ja johdolle 11/20

2021

- 02/21 YKN päättää Tulevaisuusryhmästä ja strategiaproessin suunnittelu käynnistyy
- Tilannehuoneetyöpajoja virtuaalisesti eri aiheilla
- 06/21 Strategiaproessi YKN:ssa
- Pilottihaastattelukierros kesän aikana
- 09/21 valtuustossa strategiaproessi, palautus valmisteluun
- 13.11.21 Tulevaisuuspäivä
- 9.12. valtuusto päätti strategian arvoista, lupauksesta ja kahdesta konkreettisesta tavoitteesta



Tilannehuone

Tilannehuone on avoin Helsingin seurakuntien ja niitä ympäröivien organisaatioiden osajien yhteisö, jossa ratkotaan yhteisiä haasteita.

Tuotamme tietoa, jolla palvellaan aina paremmin seurakuntia ja seurakuntien jäseniä.

Tilannehuoneessa jokaisella osajalla on yhtäläinen ääni, jota kunnioitetaan.

Tilannehuone katsoo tulevaisuuteen. Rohkeus kokeilla ja ehdottaa siivittää uudenlaisiin ratkaisuihin.

Tilannehuonetyöskentely on läpinäkyvää. Toimintamme on avointa ja osallistavaa. Tilannehuone on päätöksenteon valmistelun paikka.

Kehitämme Kirkkoa Helsingissä sisältä ja ulospäin.

TILANNEHUONE

yhteisen tiedon kysyminen,
jakaminen ja puntarointi



Tilannehuone on:

- Mentaalinen
- Fyysinen
- Virtuaalinen
- Sosiaalinen

Lisätiedot:

<https://www.helsinginseurakunnat.fi/artikkelit/tilannehuone>



Kirkko Helsingissä -strategian arvot, lupaus ja kaksi konkreettista tavoitetta

Yhteinen kirkkovaltuusto 9.12.

Kirkko Helsingissä -strategian arvot **usko, toivo ja rakkaus**

Arvot kertovat, mitä asioita pidetään hyvinä ja tavoiteltavina.

Kirkon yhteisiksi arvoiksi määritellään perinteiset kristilliset hyveet:

Usko, toivo ja rakkaus (1 Kor 13:3). Kristillinen arvopohja määräytyy näin kestäväällä ja selkeällä tavalla. Uskon kautta syntyvä yhteys Jumalaan luo kristityn ja seurakunnan elämään perustan. Toivon taustalla on Jeesuksen lupaus Jumalan oikeudenmukaisuudesta, huolenpidosta ja iankaikkisesta elämästä. Rakkaus merkitsee lähimmäisistä välittämistä aina ja kaikkialla.



Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi 9.12. strategian lupaukseksi:

Tervetuloa! Avataan yhdessä kirkon ovet olla, tulla ja toimia. Jokainen on ainutlaatuinen Jumalan luoma ihminen.

**Kirkko Helsingissä on kristittyjen yhteisö.
Se edistää helsinkiläisten hengellistä elämää ja rakentaa yhdessä merkittäviä ja laadukkaita kohtaamisen ja auttamisen paikkoja.**

Kirkko puolustaa tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, oikeudenmukaisuutta ja luontoa.



YKV hyväksyi 9.12. Kirkko Helsingissä -strategisiksi tavoitteiksi 2022–2023

Tavoite 1: Kutsuva kontakti, kuunteleva kohtaaminen ja yhteen tuleminen

Panostetaan helsinkiläisten tavoittamiseen, kutsutaan mukaan toimimaan itselle sopivalla paikalla. Kuullaan ihmisten toiveita ja tarpeita, toteutetaan toimintaa yhdessä. Rakennetaan yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, luodaan tilaa ja paikkoja keskustelulle, varustetaan palvelemaan.

Tavoite 2: Kirkko Helsingissä kantaa yhteiskunnallista vastuuta antamalla tilansa, verkostonsa, osaamisensa ja resurssinsa hädänalaisten auttamiseen

Panostetaan erityisesti koronan jälkeiseen jälleenrakentamiseen. Mennään sinne, mihin kukaan muu ei mene ja autetaan niitä, joita kukaan muu ei auta.





Helsinkiläisten haastattelut

Tukea ihmisymmärryksen hankintaan

*Liittymäkohdat: seurakuntien strategiaprosessit, seurakuntavaalit,
RY: palveluiden kuvaaminen ja arviointi sekä TTS-suunnittelu*



Helsingkiläisten haastattelut, tavoite

- Jatkuvan strategian työskentelyä ohjaavat helsingkiläisten tarpeet, siksi on tärkeää hankkia tietoa myös niiltä, joita kirkon toiminta ei tällä hetkellä tavoita. Haastattelututkimuksella vauhditetaan tulevaisuustyöskentelyämme:
 - saamme palautetta helsingkiläisiltä
 - kuulemme helsingkiläisten toiveista ja unelmista
 - saamme virikkeitä tulevaisuuden suunnitteluun ja työmme kehittämiseen
 - vahvistamme osaamistamme (vuorovaikutustaidot, tarpeiden ymmärtäminen)
- **Kuulet ja opit tuntemaan alueen ihmisiä – heitä, jotka eivät tule kirkolle**
 - Kysytään postinumeron avulla, mistä vastaajat asuvat, ja tämän tiedon voi halutessaan yhdistää myös segmentointiaineistoon (Arvot360 Kirkko) alueella asuvista
- **Kaikki työntekijät ja luottamushenkilöt kutsutaan haastattelemaan kevään aikana**

Helsinkiäisten haastattelut, pilotointi kesällä 2021



- Pilotointi kesän 2021 aikana
 - Kannelmäki, Mikael, Munkkiniemi ja ruotsinkieliset seurakunnat, luottamushenkilöt pilotoijina. Seurakuntaneuvostojen varapuheenjohtajat sopineet asiasta
 - Kustakin seurakunnasta / ruotsinkielisistä seurakunnista kolme luottamushenkilöä, jotka haastattelevat kukin kolmea helsinkiläistä, joille kirkon toiminta ei ole tuttua ja jotka eivät koe kirkkoa itselleen läheiseksi
 - Saatiin 19 haastatteluvastausta
 - 63 % naisia, eniten 40–60-vuotiaita – yleisesti ottaen myöhäiskeskäikäiset naiset yliedustettuina
 - Vastauksista voi hahmottaa joitain orastavia yhteisiä teemoja ja arvoja, kuten esimerkiksi kirkon näkymättömyys arjessa, asumisen kalleus Helsingissä, yhdenvertaisuus
 - -> toimenpiteitä jatkoon, jotta saadaan erilaisia vastaajia – mm. ikä, sosioekonominen asema, moninaisuus laajemmin. Painopistettä millenniaaleihin + Z-sukupolveen

Linkitykset

- Seurakuntien strategiaprocessit
 - Munkkiniemen strategiaprocessi juuri startannut, haastatteluja tammi–helmikuussa 2022
 - Saadaan tuloksia haastatteluista sekä oppia siihen, miten iso kierros kannattaa järjestää
 - Jos seurakunta haastattelee kevään aikana osana omaa prosessiaan, ei haastatteluja tarvitse myöhemmin keväällä toistaa
- Rohkeasti yhdessä
 - Tulokset tukevat palveluiden kuvausta ja arviointia sekä ydinprosessien kehittämistä (PaKu-projekti) eli kevään päätteeksi tehtävää palveluiden priorisointia
- Toiminta- ja taloussuunnittelu
 - Mitä pitää kullakin alueella erityisesti ottaa huomioon, millaisen tulevaisuuden helsinkiläiset toivovat?
- Seurakuntavaalit
 - Miten alueen ihmiset kirkon ja seurakunnan roolin hahmottavat?

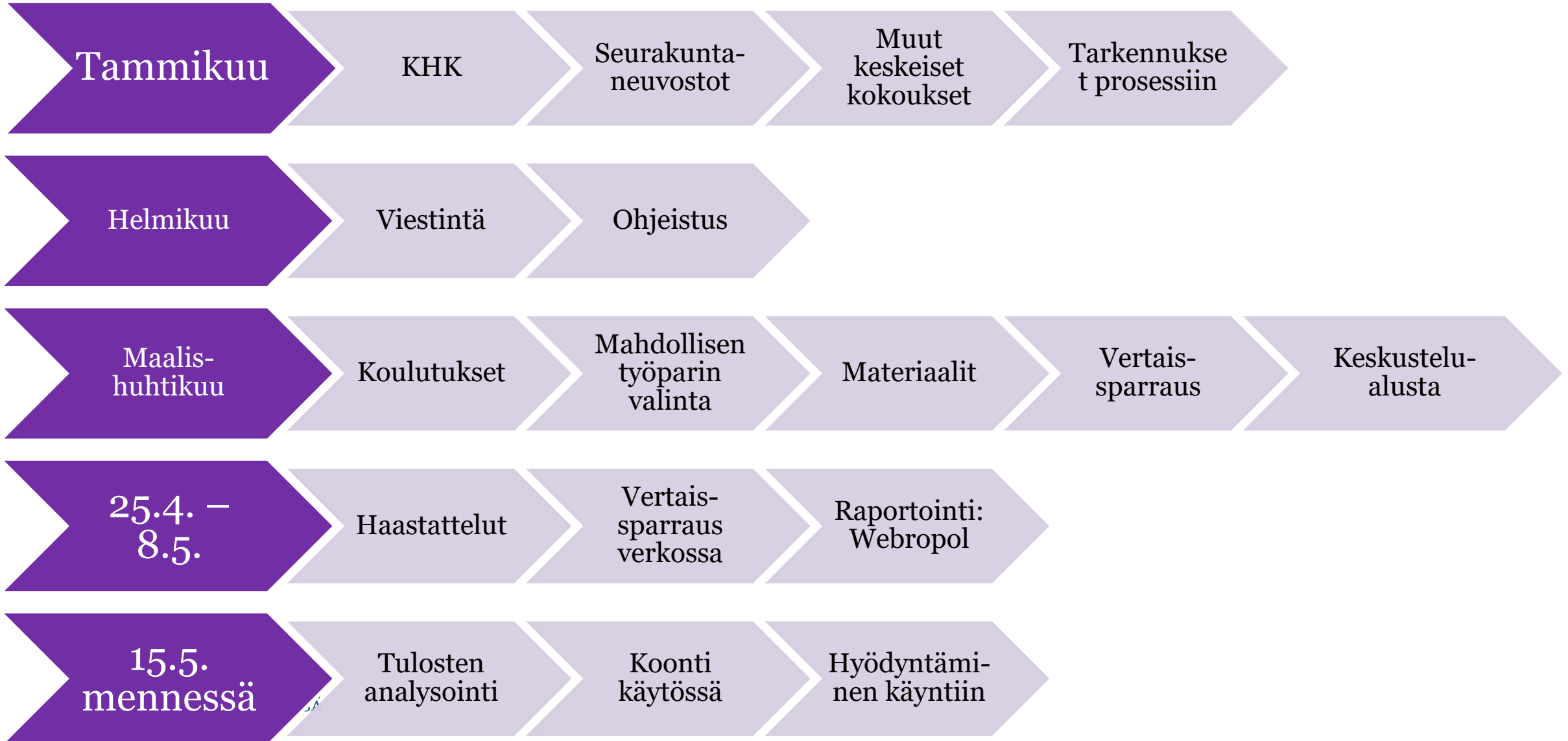
Haastattelukysymysten suunnitelma, tarkentuu (esimerkki Munkkiniemen seurakunta)



- Tämä keskustelu liittyy tulevaisuustyöskentelyymme. Haluamme kuulla helsinkiläisten ajatuksia/unelmia hyvästä elämästä Helsingissä. **Millaisessa kaupungissa sinä haluaisit asua viiden vuoden päästä? Millainen yhteisö se olisi? Mikä siinä olisi sinulle tärkeää?** *Mahdollinen lisäkysymys: Millaiseen yhteisöön tai naapurustoon haluaisit kuulua?*
- **Kuvasit äsken toiveitasi helsinkiläisestä tulevaisuudesta. Miten näet itsesi tuossa kuvassa? Mitä haluaisit itse tehdä siinä?**
- **Miten Munkkiniemen seurakunta voisi mielestäsi olla mahdollistamassa tai tukemassa kuvaamaasi hyvää helsinkiläistä tulevaisuutta?**
- **Mitä ajatuksia ja mielikuvia sinussa herättää Munkkiniemen seurakunta? Tiivistä mielikuvasi yhteen adjektiiviin eli laatusanaan. Kerro lisää, mistä mielikuva nousee?**
- Seurakuntien taloustilanne pohdituttaa tällä hetkellä koko Helsingissä ja joudumme miettimään, mihin keskitymme tulevaisuudessa. **Mihin Munkkiniemen seurakuntaa mielestäsi tarvitaan tällä alueella?**
- **Mitä tällä hetkellä kaipaisit arkeesi? Mitä sellaista sinä tai läheisesi kaipaatte arkeen, mitä tältä seudulta ei vielä löydy?**
- **Mitä sinulle kuuluu? Tarvittaessa tarkentavia kysymyksiä: Kerrotko vielä lisää? Mikä on erityisen hyvin/huonosti? Miksi?** (Tämän kysymyksen voit halutessasi esittää myös ensimmäisenä)
- Lopuksi kysytään **taustamuuttajat** (kysy lupa, voitko kysyä). Korosta, että nimeä eikä muutakaan yksilöön yhdistettävää tietoa ei koota.
 - **Jäsenyys** (kuulutko kirkkoon?)
 - **Ikä** (valikosta ikäryhmittäin)
 - **Sukupuoli** (mies, nainen, muu, en halua määritellä)
 - **Kuinka usein olet osallistunut Helsingin seurakuntien toimintaan viimeisen vuoden aikana?** (valikko)
 - **Postinumero** (valikko)



Miten ja milloin prosessi jatkuu?



Käytännön asioita haastatteluista

- Haastattelu voidaan tehdä **pareittain**, esim. työntekijä + luottamushenkilö tai työntekijä + työntekijä, luottamushenkilö + luottamushenkilö tai **yksin**
 - Toinen haastattelee, toinen kirjaa. Vaihdetaan rooleja. **Tavoite: 5 haastattelua / pari tai 3 haastattelua / hlö**
 - Myös yksin mahdollista toteuttaa.
- Haastateltavat
 - Henkilö, jota et tunne tai joka ei ole tuttu kirkolta.
 - Etsi heitä, jotka eivät ole aktiivisia seurakuntalaisia (esim. naapuri, etäinen Facebook-kaveri, oman lapsen/nuoren kaveri, harrastuskaveri).
 - Tavoitteena on kohdata eri tavalla ajattelevia ja eri-ikäisiä helsinkiläisiä.
- Haastattelut n. 15 minuuttia
 - Videopuheluna (Teams, Zoom tms), perinteisenä puheluna tai kohtaamisessa turvavälejä ja muita koronaturvallisuusohjeita noudattaen. Puhelut voi toteuttaa yksin haastatellen.
 - Haastattelua ei voi tehdä kirkollisen toimituksen tai muun kirkollisen asioinnin yhteydessä. Voi sopia haastattelun toiseen ajankohtaan.
- Raportointi
 - Omat muistiinpanot Webropol-vastauksiksi, joista saadaan yhteinen koonti
- Tukena
 - Koulutukset, videot, viime kesänä haastatelleiden luottamushenkilöiden vertaissparraus, Howspace keskustelun paikkana, Teams-tapaamiset kysymysten esittämiseen

Vertailuaineistoa Espoosta

Vertailutietoa Espoosta:

”Espoolaisten unelmia” (1/2)



- 30.4.–15.5.21 haastattelukierros: tavoitteena, että jokainen työntekijä / luottamushenkilö haastattelee kolmea espoolaista
- Yhteistyö kysymyksissä helsinkiläisten kanssa
- Idea: haastatteluissa kohdataan ihmisiä. HUOM. Koronan takia kaikki haastattelut toteutettiin etänä.
- Vastauksia 519
 - Naisia 327, miehiä 170, muu 7, ei halua määritellä 11
 - Kaikkia ikäryhmiä tasaisesti haastateltu, vähiten nuorimpia tavoitettu
 - Kirkkoon kuuluvia 83 % haastatelluista, toimintaan osallistuu pari kertaa vuodessa tai harvemmin 68 % haastatelluista

Vertailutietoa Espoosta: ”Espoolaisten unelmia” (1/2)



- Koontia:
 - Espoolaisille **kuuluu hyvää**, vastauksissa kuuluu **toiveikkaus**
 - myös väsymystä, kiirettä ja stressiä näkyy ja vanhimpien vastauksissa näkyvät yksinäisyys ja sairaudet
 - Yhteisö, josta voi olla ylpeä: **lähimmäisistä välittäminen, toisten tunteminen sekä avoin, hyväksyvä, suvaitseva ja toisia kunnioittava ilmapiiri**
 - Espoolaisten unelma tulevaisuudesta on: yhteisöllinen, vihreä (luonnonläheinen), turvallinen ja rauhallinen
 - Myös oma rooli näkyy tämän kautta
 - Espoolaiset näkevät roolinsa kristittyinä monin eri tavoin, 10 erilaista roolia. Tarjoaako kirkko espoolaisille mahdollisuuden elää kristittyinä itselleen merkityksellisellä tavalla?
 - Espoolaiset kysyvät: kuuluuko aineistossa riittävästi osattomien, yksinäisten ja ”ulkopuolisten” ääni?

Kiitos!

- Strategiaprosessia koordinoi Tulevaisuusryhmä
 - Tulevaisuusryhmän puheenjohtaja, yhtymänjohtaja Juha Rintamäki
 - Lisätiedot ja kysymykset:
Kehittämistyön johtava asiantuntija Eeva Salonen (Tulevaisuusryhmässä seurakuntayhtymän asiantuntijana): eeva.salonen@evl.fi